

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ТА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Викладач: кандидат історичних наук, доцент Головка Юлія Іванівна

Кафедра: джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін, V корпус, ауд. 309

E-mail: golovko@znu.edu.ua

Телефон: (061) 228-76-38

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти			032 Історія Магістр		
Статус дисципліни			Вибіркова		
Рік навчання	2	Семестр	осінній	Навчальний рік	2020–2021
Кредити ECTS	4	Тижні	11	Лекційні заняття	22
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів	6	Практичні заняття	10
Консультації	1) за розкладом консультацій 2) online у системі Moodle / e-mail			Самостійна робота	88
Посилання на Moodle	http://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=581			Вид контролю	залік

ОПИС КУРСУ

Вивчення дисципліни «Історія університетів та університетської культури» має на меті формування у магістрантів системи знань про історію виникнення та розвитку системи вищої освіти, місце і роль в ній саме університетів, сутність та еволюцію поняття «університет», його структуру та функції, формування університетської культури та її регіональні / інституційні особливості. Практичні заняття з дисципліни «Історія університетів та університетської культури» мають підготувати магістрантів до самостійних наукових досліджень, коректного та аргументованого ведення дискусії, командної роботи (в малих групах), використання новітніх програмних засобів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

- 1) дотримуватися правил наукової дискусії;
- 2) формулювати та презентувати результати виконаної роботи;
- 3) формулювати науково-дослідницьку задачу, збирати необхідну для її вирішення інформацію, робити висновки, які можна захищати в науковому контексті;
- 4) володіти державною та іноземними мовами як засобом професійного спілкування;
- 5) розробляти і здійснювати науково-дослідницькі проекти.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Рекомендована навчальна література, навчальні матеріали, посилання на інформаційні ресурси розміщено на платформі Moodle: <http://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=581>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ ТА ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід	Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (максимум 60%)		
Тестовий контроль за матеріалами лекцій та практичних занять модуля	щомодуля	18%
Участь в дискусії на практичних заняттях	щозаняття	12%
Виконання поточних завдань у межах практичних занять	щозаняття	30%
Підсумковий контроль (максимум 40%)		
<i>Підсумкове теоретичне завдання: підсумковий тестовий контроль в системі Moodle за матеріалами теоретичної та практичної частин курсу</i>	Екзамен	30%
<i>Підсумкове практичне завдання: виконується за підсумками вивчення теоретичної та практичної частин курсу і являє собою презентацію виконаного дослідницького завдання (список завдань та вимоги до виконання розміщені в системі Moodle)</i>	Заліковий тиждень	10%
Разом		100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
A	90–100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85–89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75–84 (добре)	
D	70–74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60–69 (достатньо)	
FX	35–59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1–34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Вид заняття	Тематика занять	Контрольні завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Виникнення та розвиток університетів			
Лекція №1	Історія виникнення вищої освіти та університетів		
Лекція №2	Університети XIX – XX ст.		
Практичне заняття №1	Університет XXI ст.	Обговорення в групі теоретичних питань та виконаного практичного завдання: «Проект «Університет» (див. Moodle)	7 балів
Модульний контроль	Тестові завдання за матеріалами лекцій та практичних занять модуля в системі Moodle		3 бали

Змістовий модуль 2. Організація та структура університетів			
Лекція №3	Традиції управління та організації університетів		
Лекція №4	Структура та функції університетів		
Практичне заняття №2	Статут університету: історія та сучасність	Обговорення в групі теоретичних питань та виконаного практичного завдання: «Порівняльний аналіз Статутів університетів» (див. Moodle)	7 балів
Модульний контроль		Тестові завдання за матеріалами лекцій та практичних занять модуля в системі Moodle	3 бали
Змістовий модуль 3. Архітектура університетів			
Лекція №5	Традиції та особливості архітектури університетів	Обговорення в групі теоретичних питань та виконаного практичного завдання: «Зображальні джерела з історії університетів» (див. Moodle)	7 балів
Модульний контроль		Тестові завдання за матеріалами лекцій та практичних занять модуля в системі Moodle	3 бали
Змістовий модуль 4. Університетська автономія			
Лекція №6	Історія становлення автономії університетів		
Лекція №7	Питання автономії університетів у XIX – XX ст.		
Практичне заняття №3	Автономія університетів у XXI ст.: порівняльний аналіз	Обговорення в групі теоретичних питань та виконаного практичного завдання: «Порівняльний аналіз забезпечення автономії університетів» (див. Moodle)	7 балів
Модульний контроль		Тестові завдання за матеріалами лекцій та практичних занять модуля в системі Moodle	3 бали
Змістовий модуль 5. Університет: ті, хто вчать, та ті, хто вчаться			
Лекція №8	Викладачі та викладання в університеті		
Лекція №9	Студенти та навчання в університеті		
Практичне заняття №4	Мемуаристика студентів та викладачів університетів	Обговорення в групі теоретичних питань та виконаного практичного завдання: «Мемуари викладачів VS Мемуари студентів» (див. Moodle)	7 балів
Модульний контроль		Тестові завдання за матеріалами лекцій та практичних занять модуля в системі Moodle	3 бали
Змістовий модуль 6. Університетська культура			
Лекція №10	Університети в академічній культурі		
Лекція №11	Корпоративна культура університету		
Практичне заняття №5	Університетська символіка як елемент університетської культури	Обговорення в групі теоретичних питань та виконаного практичного завдання: «Університетська символіка: традиції та можливості» (див. Moodle)	7 балів
Модульний контроль		Тестові завдання за матеріалами лекцій та практичних занять модуля в системі Moodle	3 бали

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Барабрига А. А. Британские университеты. Москва, 1979.
2. Бутягин А. С. Университетское образование в СССР.

3. Галілейська О. В. Виникнення англійських університетів: передумови та причини. *Наукові записки НаУКМА*. Т. 20: Спец. вип. У 2 ч. Ч. 1. Київ, 2002. С. 208–212.
4. Гофф ле Ж. Интеллектуалы в средние века. Спб., 2003. 160 с.
5. Гофф ле Ж. Цивилізація середньовекового Запада. М., 1992. 376 с.
6. Дем'яненко Н. М. Автономія університету: ретроспектива, модернізація. *Вища освіта України*. 2005. №2. С. 42–49.
7. Ідея університету. Антологія. Львів, 2002.
8. Ідея університету: сучасний дискурс : монографія. Київ, 2014.
9. Ісаєвич Я. Освітній рух в Україні XVII ст.: східна традиція і західні впливи. *Київська старовина*. 1995. №1. С. 2–9.
10. Києво-Могилянська академія в іменах. XVII – XVIII ст. Київ, 2001. 736 с.
11. Максименко А. П. Заснування Імператорського університету у Франції. *Проблеми сучасної педагогічної освіти : наук. видання*. Сер.: Педагогіка і психологія. Ялта, 2007. Вип. 13. Ч. 1. С. 202–210.
12. Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори. Київ, 1994. 288 с.
13. Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія. 1576–1636. Київ, 1990. 190 с.
14. Ньюман Дж. Г. Ідея університету. Минск, 2006. 208 с.
15. Ортега-и-Гассет Х. Миссія університету. Минск, 2005. 104 с.
16. Пелікан Я. Ідея університету. Переосмислення. Київ, 2009. 360 с.
17. Покликання університету: Зб. наук. праць. Київ, 2005.
18. Посохов С. І. Образи університетів Російської імперії другої половини XIX – початку XX ст. в публіцистиці та історіографії. Харків, 2006.
19. Радул О. С. Історія вищої школи Європи (V – середина XX ст.): Монографія. Кіровоград, 2011. 536 с.
20. Розовски Г. Університет. Руководство для владельца. Москва, 1995. 134 с.
21. Самардак М. М. Університети як фактор інституювання західноєвропейської науки. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2003. Вип. 11. С. 3–7.
22. Сірополко С. Історія освіти в Україні. Львів, 2012.
23. Тищенко І. В. Статус та повноваження ректора в організаційно-управлінській структурі до класичного університету. *Педагогіка та психологія*. 2013. Вип. 44. С. 167–175.
24. Филиппова Л. Д. Высшая школа США. Москва, 1981.
25. Шафф Ф. Виникнення і розвиток університетів в Європі...

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Вивчення дисципліни передбачає різні форми роботи упродовж кожного змістового модуля, у тому числі, лекційні та практичні заняття, творчі завдання і т. д. Всі ці форми роботи є заздалегідь визначеними, обов'язковими і забезпечують отримання студентом відповідної кількості балів упродовж семестру. Невиконання (пропуск) студентом будь-якої форми роботи не передбачає можливості отримання додаткових або інших завдань – перелік завдань на початку курсу є повним та остаточним. Добір балів відбувається тільки у випадку неотримання студентом необхідної для допуску до екзамену кількості балів (тобто, 34 бали і менше) і передбачає можливість складання невиконаних вчасно тестових або практичних завдань.

Політика академічної доброчесності.

Дотримання принципів академічної доброчесності передбачає:

- 1) обов'язкове та у відповідності до вимог оформлене посилання на джерело інформації;
- 2) використання у якості джерел інформації матеріалів виключно наукових або навчальних ресурсів (літератури), сайтів державних або науково-дослідних установ;
- 3) усвідомлення негативних наслідків порушення Кодексу академічної доброчесності ЗНУ (див. додаток).

Використання комп'ютерів / телефонів на занятті.

Упродовж аудиторного заняття усі електронні пристрої (телефони, планшети і т. п.) мають знаходитися у беззвучному режимі. Користування електронними пристроями дозволяється виключно у навчальних цілях і категорично передбачає узгодження з викладачем – у випадку порушення даної вимоги результати контрольного заходу анулюються.

Комунікація.

Оскільки базовою платформою для комунікації з дисципліни «Історичне документознавство» є система Moodle, тому студентам рекомендується:

- 1) переконатися у належному функціонуванні власного профілю в системі Moodle та підключені до дисципліни «Історичне документознавство»;
- 2) зазначити у власному профілі в системі Moodle актуальну адресу електронної пошти, що сприятиме своєчасному отриманню інформації студентом та полегшить комунікацію з викладачем;
- 3) використовувати мобільний додаток Moodle, який дозволяє відстежувати терміни виконання завдань, отримувати інформацію про результати оцінювання, проходити тести;
- 4) у випадку ускладнення або повної неможливості доступу студента до системи Moodle, особливо під час контрольних заходів, повідомляти про викладача своєчасно, до завершення «deadline» та виставлення оцінок за даний контрольний захід.

Виконання завдань.

- 1) усі завдання виконуються, презентуються, складаються виключно державною мовою;
- 2) вимоги до виконання / оформлення завдань є обов'язковими і впливають на оцінювання, відповідно, невиконання вимог є підставою для зменшення оцінки (балів) за виконане завдання; необов'язкові вимоги називаються терміном «рекомендація»;
- 3) для всіх без винятку завдань встановлюється «deadline» (термін виконання), для окремих видів завдань (наприклад, творча робота) передбачена можливість самостійного виправлення помилок упродовж доби після «deadline»;
- 4) тестові завдання модульного контролю виконуються в системі Moodle наступного дня по завершенні модуля (останнє аудиторне заняття модуля), складаються з 10 питань та завдань з теоретичної та практичної частини модуля;
- 5) підсумкове практичне завдання (перша частина екзамену) являє собою презентацію результатів самостійно виконаного дослідницького завдання (список завдань та вимоги до виконання розміщені в системі Moodle), яка має бути представлена у заздалегідь визначені терміни (завдання, які отримали максимальну оцінку, розміщуються на сторінці курсу в системі Moodle після «deadline»);
- 6) підсумкове тестування (друга частина екзамену) проводиться у визначений розкладом сесії термін, складається з 50 питань та завдань з усіх модульних тестів, і є останнім завданням з курсу.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020–2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020–2021 н. р. (www.sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. *Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти* (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9yfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога +38 (061) 228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте +38 (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>.

Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль / логін, направте листа з темою «Забув пароль / логін» за адресами:

– для студентів ЗНУ – moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна

– для студентів Інженерного інституту ЗНУ – alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов : <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>